

Ympäristövaikutusten arviointi - luontovaikutukset

Susanna Hirvonen,
YVA-projektipäällikkö

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Ympäristövaikutustenarviointimenettely (YVA)

- Perustuu YVA-lakiin (252/2017) ja YVA-asetukseen (277/2017)
- YVA-laki ja -asetus määrittävät menettelyn osapuolet ja vaiheet, menettelyssä tuotettujen asiakirjojen sisältövaatimukset sekä eri tahojen tehtävät ja oikeudet.
- Menettelyn tavoitteena on **tuottaa tietoa** hankesuunnittelu ja päätöksenteon tueksi
- Hankeluettelo: Tuulivoimahankkeet, kun tuulivoimaloiden lukumäärä on vähintään 10 tai niiden kokonaisteho on vähintään 45 megawattia
- Ei päätöksentekomenettely -> kaavoitus

YVA-menettely on kaksivaiheinen ja osallistava

- hankevastaava, konsultti, ELY, kunta/kaupunki, osalliset

Kaavoituksen tavoitteet

- Tuulivoimala tarvitsee **rakennusluvan**, jonka myöntämisen edellytyksenä on ensisijaisesti voimassa oleva kaava.
- Yleiskaavan tarkoituksena on yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen ja eri toimintojen yhteensovittaminen.
- **Osayleiskaava** laaditaan oikeusvaikutteisena niin, että tuulivoimaloiden rakennusluvut voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella. MRL 77 §
- Kaavoituksessa vaikutustenarviointi ja selvitykset tulee tehdä riittävällä tarkkuudella -> YVA tuottaa aineiston

Selvitykset, mallinnukset

YM:n ohjeistukset, oppaat, ohjeet, rekisterit, tietokannat jne.

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Liito-oravaselvitys
- Viitasammakkoselvitys
- Lepakkoselvitys
- Lumijälkiselvitys
- Pesimälinnustoselvitys
- Petolintutarkkailu
- Pöllöselvitys
- Metsäkanalintuselvitys
- Kevät- ja syysmuutonseuranta
- Törmäysmallinnukset
- Näkymäalueanalyysit
- Havainnekuvat
- Arkeologinen inventointi
- Melumallinnus
- Välkemallinnus
- Asukaskyselyraportti

Vaikutusten arviointi

YVA-asetus 277/2017 4 § 6) todennäköisesti merkittävät vaikutukset

Arvioidaan eri vaihtoehtoja: VE0, VE1, VE2... SVE1, SVE2...

		Muutoksen suuruus								
		Kielteinen				Myönteinen				
		Erittäin suuri	Suuri	Keski-suuri	Pieni	Ei muutosta	Pieni	Keski-suuri	Suuri	Erittäin suuri
Kohteen herkkyys	Vähäinen	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Vähäinen	Ei vaikutusta	Vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri
	Kohtalainen	Suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei vaikutusta	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Suuri
	Suuri	Erittäin suuri	Suuri	Suuri	Kohtalainen	Ei vaikutusta	Kohtalainen	Suuri	Suuri	Erittäin suuri
	Erittäin suuri	Erittäin suuri	Erittäin suuri	Suuri	Suuri	Ei vaikutusta	Suuri	Suuri	Erittäin suuri	Erittäin suuri

Arvioitavat vaikutukset:

- Vaikutukset maa- ja kallioperään
- Vaikutukset vesistöihin ja pohjavesiin
- Vaikutukset kasvillisuus- ja luontotyypeihin
- Vaikutukset linnustoon
- Vaikutukset luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin ja muuhun huomionarvoiseen eläimistöön
- Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin
- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön
- Vaikutukset elinkeinoihin ja palveluihin
- Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön
- Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Vaikutukset liikenteeseen
- Melu- ja välkevaikutukset
- Vaikutukset ilmanlaatuun
- Vaikutukset ilmastoon
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen ja terveyteen
- Vaikutukset viestintäyhteyksiin ja Puolustusvoimien toimintaan
- **Yhteisvaikutukset**

Case Pieni-Paljakka 2022

Puolanka

- jatkuu kaavana 2024

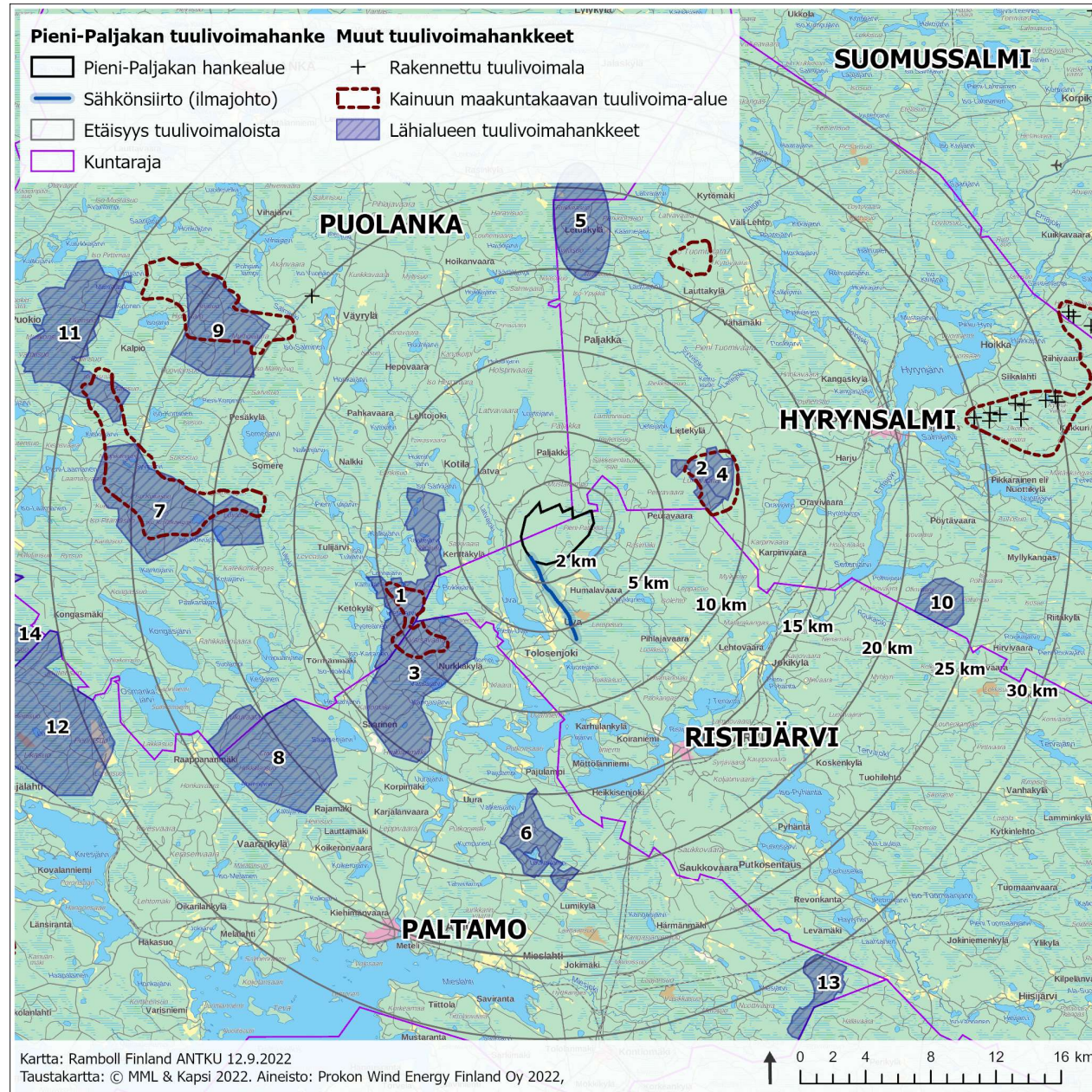
Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutus on paikallisesti Kainuun vaara-asutuksen maisemalle **merkittävä**. Seudulla ei vielä sijaitse tuulivoimaloita, joten maisemakuva muuttuu nykyisestä suuresti, jos kaikki viisi tuulivoimahanketta rakennetaan

Linnuston osalta muuton ja pesinnän kannalta yhteisvaikutuksen merkittävyys on **vähäinen kielteinen**, petolintujen osalta **kohtalainen kielteinen**

Muuhun eläimistöön ja luonnonympäristöön vaikutuksen merkittävyys on **vähäinen kielteinen**

Liikenteen osalta hankkeiden vaikutukset ajoittuvat pitkälle aikavälille

Melusta **ei** arvioitu syntyvän **yhteisvaikutuksia** muiden Pieni-Paljakan ympärillä olevien tuulivoimahankkeiden kanssa

Yhteishavainnekuva:

Valkeisvaara, Takiankangas-Hukkalansalo, Varsavaara, Hietavaara, Pieni-Paljakka

Yhteenvedo hankevaihtoehtojen vertailusta VE1 ja VE2

Valtaosa vaikutuksista arvioitu **vähäisiksi kielteisiksi**

Erittäin suuria tai suuria kielteisiä vaikutuksia arvioitiin kohdistuvan maisemaan ja kulttuuriympäristöön, matkailuun sekä virkistyskäyttöön

Suuri tai kohtalainen myönteinen vaikutus muihin elinkeinoihin ja palveluihin, vähäinen myönteinen ilmanlaatuun ja ilmastoon

Suurimmat eroavaisuudet hankevaihtoehtojen välillä koskevat:

- pesimälinnustoon
- luonnonsuojelualueista Mustakummun luonnonsuojeluun varattuun suojelualueeseen
- maiseman kaukokohteisiin
- elinkeinon ja palveluiden osalta muihin kuin matkailuun
- välkkeeseen

Vaihtoehdon VE2 kielteiset vaikutukset jäävät vähäisemmiksi verrattuna vaihtoehtoon VE1

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Merkityksetön	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
Vaikutus	VE0				VE1		VE2		
Maa- ja kallioperä	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Pohjavedet	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Pintavedet	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Kasvillisuus ja luontotyytit	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja muu huomionarvoinen eläimistö	Merkityksetön				Merkityksetön		Merkityksetön		
Linnusto: Pesimälinnusto	Merkityksetön				Kohtalainen		Vähäinen		
Linnusto: Muuttolinnusto	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Luonnonsuojelualueet: Mustakumpu	Merkityksetön				Kohtalainen		Merkityksetön		
Luonnonsuojelualueet: Muut	Merkityksetön				Merkityksetön		Merkityksetön		
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Maisema: Lähialueet	Merkityksetön				Erittäin suuri		Erittäin suuri		
Maisema: Kaukoalueet	Merkityksetön				Suuri		Kohtalainen		
Muinaisjäännökset	Merkityksetön				Merkityksetön		Merkityksetön		
Luonnonvarojen hyödyntäminen	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Elinkeinot ja palvelut: Matkailu	Merkityksetön				Suuri		Suuri		
Elinkeinot ja palvelut: Muut	Merkityksetön				Suuri +		Kohtalainen +		
Porotalous	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Liikenne	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Ilmanlaatu	Merkityksetön				Vähäinen +		Vähäinen +		
Ilmasto	Vähäinen				Vähäinen +		Vähäinen +		
Melu: Ulkomelu	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Melu: Pienitaajuinen melu	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		
Välke	Merkityksetön				Kohtalainen		Vähäinen		
Elinolot ja viihtyvyys	Merkityksetön				Kohtalainen		Kohtalainen		
Elinolot ja viihtyvyys: Virkistys	Merkityksetön				Suuri		Suuri		
Terveys	Merkityksetön				Vähäinen		Vähäinen		

+ Vaikutus on myönteinen

Yhteenvedo sähkönsiirron vaihtoehtojen vertailusta SVE1 ja SVE2

Valtaosa vaikutuksista on arvioitu korkeintaan vähäisiksi kielteisiksi

Sähkönsiirron vaihtoehdosta SVE1 aiheutuu pääasiassa vaikutuksia, jotka ovat merkityksettömiä. Myönteisiä vaikutuksia aiheutuu sähkönsiirron vaihtoehtoon SVE1 kohdalla ilmastoon.

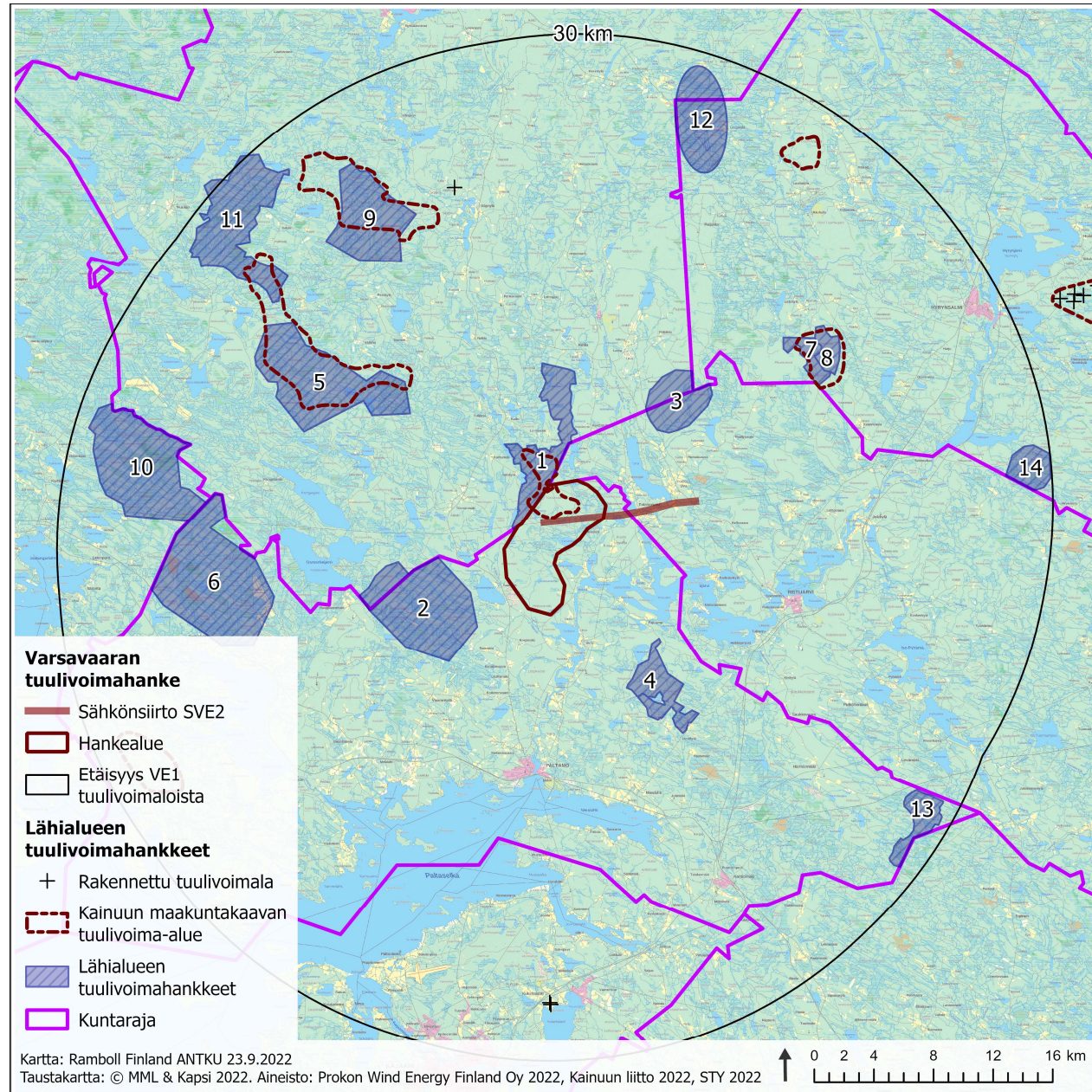
Sähkönsiirron vaihtoehdossa SVE2 aiheutuu pääasiassa vähäisiä kielteisiä vaikutuksia. Sähkönsiirron vaihtoehdossa SVE2 kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia arvioitiin aiheutuvan jokihelmisimpukkaan, elinkeinoihin ja palveluihin sekä elinoloihin ja viihtyvyyteen virkistysten osalta.

Sähkönsiirron vaihtoehdossa SVE2 merkityksettömiä arvioitiin vaikutukset luontodirektiivin muuhun eläimistöön kuin jokihelmisimpukkaan, muuttolintuihin, luonnonsuojelualueisiin, porotalouteen, ilmanlaatuun, väkikkeeseen ja terveyteen.

Vaikutus	SVE1	SVE2
Maa- ja kallioperä	Merkityksetön	Vähäinen
Pohjavedet	Merkityksetön	Vähäinen
Pintavedet	Merkityksetön	Vähäinen
Kasvillisuus ja luontotyytit	Merkityksetön	Vähäinen
Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja muu huomionarvoinen eläimistö	Merkityksetön	Merkityksetön
Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja muu huomionarvoinen eläimistö: Jokihelmisimpukat	Merkityksetön	Kohtalainen
Linnusto: Pesimälinnusto	Merkityksetön	Vähäinen
Linnusto: Muuttolinnusta	Merkityksetön	Merkityksetön
Luonnonsuojelualueet	Merkityksetön	Merkityksetön
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	Merkityksetön	Vähäinen
Maisema ja kulttuuriympäristö	Merkityksetön	Vähäinen
Muinaisjäännökset	Merkityksetön	Vähäinen
Luonnonvarojen hyödyntäminen	Merkityksetön	Vähäinen
Elinkeinot ja palvelut	Merkityksetön	Kohtalainen
Porotalous	Merkityksetön	Merkityksetön
Liikenne	Merkityksetön	Vähäinen
Ilmanlaatu	Merkityksetön	Merkityksetön
Ilmasto	Vähäinen +	Vähäinen
Melu ja värinä	Merkityksetön	Vähäinen
Välke	Merkityksetön	Merkityksetön
Elinolot ja viihtyvyys	Merkityksetön	Vähäinen
Elinolot ja viihtyvyys: Virkistys	Merkityksetön	Kohtalainen
Terveys	Merkityksetön	Merkityksetön

Case Varsavaara – Paltamo 2023 jatkuu kaavana -24-25

- Metsien pirstoutuminen ja metsäalan pieneneminen vaikuttaa todennäköisesti eniten ihmistä vältteleviin lajeihin (metso, suurpedot)
- Petolintujen osalta yhteisvaikutusten merkittävyys on arvioitu kohtalaiseksi niiden suurien reviirien vuoksi
- Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset muuhun linnustoon, eläimistöön ja luonnonympäristöön on arvioitu vähäiseksi

Yhteenvedo hankevaihtoehtojen vertailusta

- Valtaosa vaikutuksista arvioitu **korkeintaan kohtalaiseksi kielteisiksi**
- **Erittäin suuria tai suuria kielteisiä** vaikutuksia arvioitiin kohdistuvan maisemaan ja kulttuuriympäristöön lähivaikutusalueella, muinaisjäännöksiin, välkkeeseen sekä elinoloihin ja viihtyvyyteen
- **Myönteisiä vaikutuksia** aiheutuu elinkeinoihin ja palveluihin sekä ilmanlaatuun ja ilmastoon
- Eroavaisuudet hankevaihtoehtojen välillä:
  - Vaikutukset jokihelmisimpukkaan
  - Vaikutukset pesimälinnustoon
  - Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön lähivaikutusalueella
  - Liikenteelliset vaikutukset
  - Välkevaikutukset
  - Vaikutukset ilmastoon
  - Vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Vaihtoehdon VE2 kielteiset vaikutukset jäävät vähäisemmiksi verrattuna vaihtoehtoon VE1

Ramboll

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Merkityksetön	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
Vaikutus	VE0		VE1		VE2				
Maa- ja kallioperä	merkityksetön		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Pohjavedet	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		kohtalainen kielteinen				
Pintavedet	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		kohtalainen kielteinen				
Kasvillisuus ja luontotyytit	merkityksetön		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja muu huomionarvoinen eläimistö	merkityksetön		merkityksetön		merkityksetön				
Jokihelmisimpukka	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		merkityksetön				
Pesimälinnusto	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Muuttolinnusto	merkityksetön		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Suojelualueet	merkityksetön		merkityksetön		merkityksetön				
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Elinkeinot ja palvelut	merkityksetön		vähäinen myönteinen		vähäinen myönteinen				
Maisema ja kulttuuriympäristö lähivaikutusalueella	merkityksetön		erittäin suuri kielteinen		suuri kielteinen				
Maisema ja kulttuuriympäristö kaukovaikutusalueella	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		kohtalainen kielteinen				
Muinaisjäännökset	merkityksetön		suuri kielteinen		suuri kielteinen				
Luonnonvarojen hyödyntäminen	merkityksetön		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Liikenne	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Melu	merkityksetön		kohtalainen kielteinen		kohtalainen kielteinen				
Välke	merkityksetön		suuri kielteinen		kohtalainen kielteinen				
Ilmanlaatu	merkityksetön		vähäinen myönteinen		vähäinen myönteinen				
Ilmasto	vähäinen kielteinen		vähäinen myönteinen		kohtalainen myönteinen				
Terveys	merkityksetön		vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen				
Elinolot ja viihtyvyys	merkityksetön		suuri kielteinen		kohtalainen kielteinen				

Yhteenveto sähkönsiirron vaihtoehtojen vertailusta

Valtaosa vaikutuksista on arvioitu korkeintaan **vähäisiksi kielteisiksi**

SVE1

- Pääasiassa vaikutuksista merkityksettömiä
- Myönteisiä vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön sekä ilmastoon.

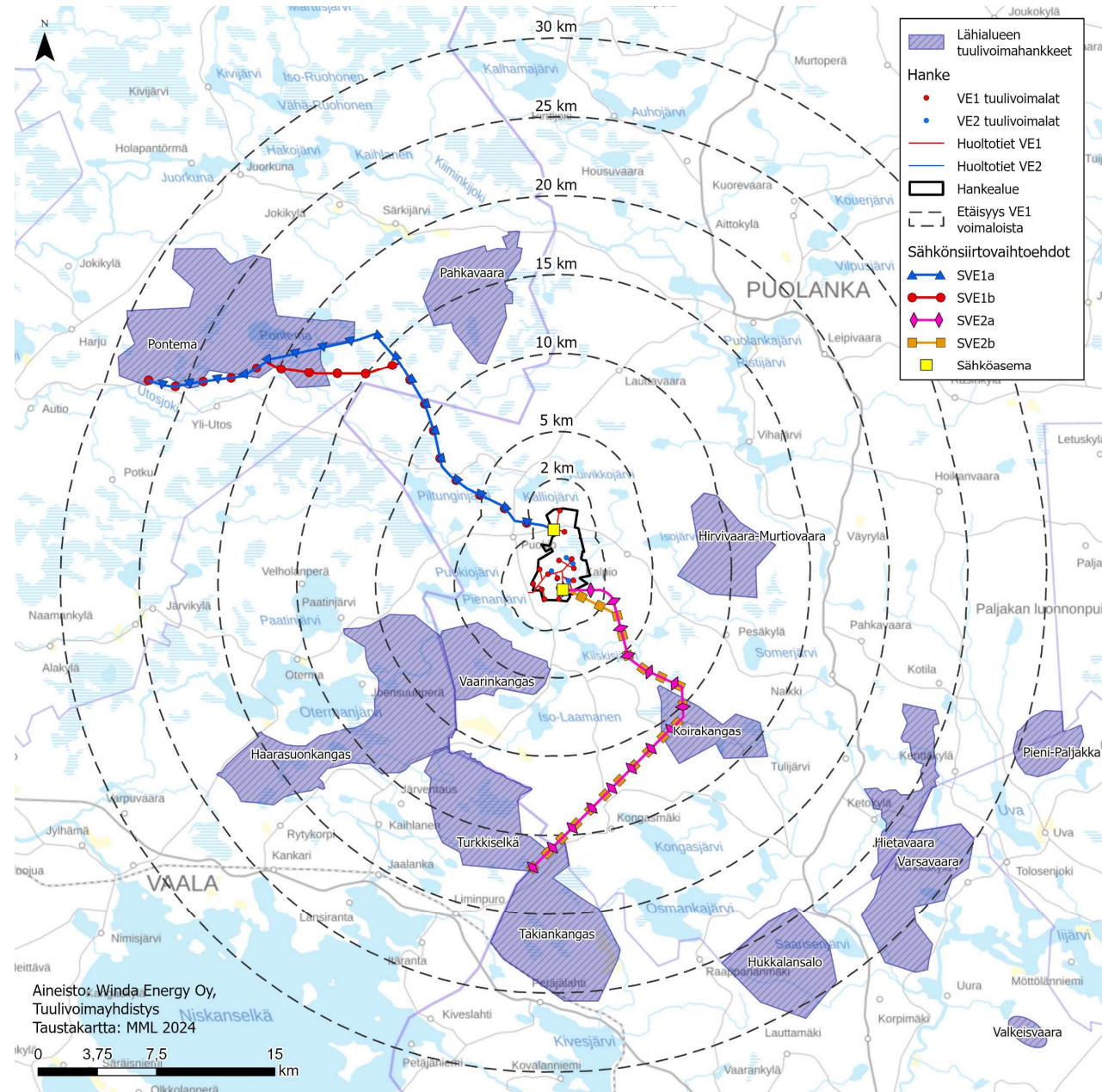
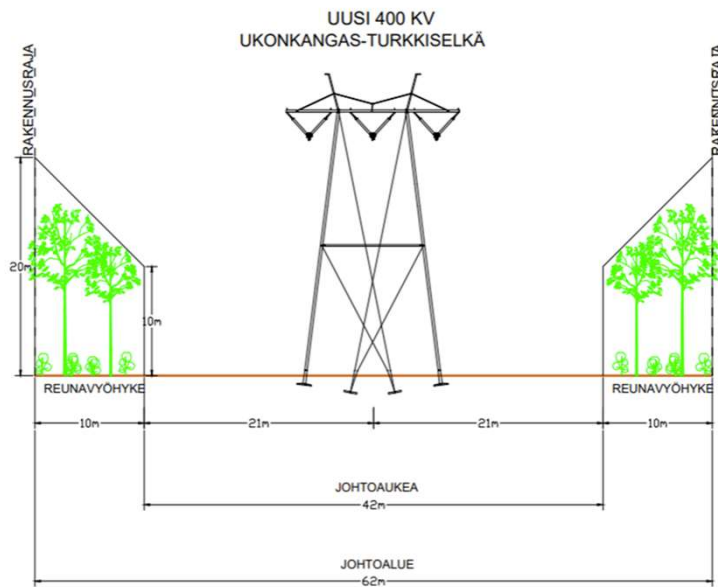
SVE2

- Pääasiassa vähäisiä kielteisiä vaikutuksia
- Kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia arvioitiin aiheutuvan pohjavesiin sekä suuria kielteisiä vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön.

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Merkityksetön	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
Vaikutus	SVE1		SVE2						
Maa- ja kallioperä	merkityksetön		vähäinen kielteinen						
Pohjavedet	merkityksetön		kohtalainen kielteinen						
Pintavedet	merkityksetön		vähäinen kielteinen						
Kasvillisuus ja luontotyytit	vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen						
Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit ja muu huomionarvoinen eläimistö	merkityksetön		merkityksetön						
Pesimälinnusto	merkityksetön		vähäinen kielteinen						
Muuttolinnusto	merkityksetön		merkityksetön						
Suojelualueet	merkityksetön		merkityksetön						
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	vähäinen myönteinen		vähäinen kielteinen						
Elinkeinot ja palvelut	merkityksetön		merkityksetön						
Maisema ja kulttuuriympäristö	vähäinen kielteinen		suuri kielteinen						
Luonnonvarojen hyödyntäminen	merkityksetön		vähäinen kielteinen						
Liikenne	merkityksetön		vähäinen kielteinen						
Melu	vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen						
Välke	merkityksetön		merkityksetön						
Ilmanlaatu	merkityksetön		merkityksetön						
Ilmasto	vähäinen myönteinen		vähäinen kielteinen						
Terveys	merkityksetön		merkityksetön						
Elinolot ja viihtyvyys	vähäinen kielteinen		vähäinen kielteinen						

Case Ukonkangas Puolanka YVA-selostuksen nähtävillä olo päättyi 17.5.2024

-> perusteltu päätelmä
7/2024

Tuulivoimaloiden vaikutusten arvioinnin päätulokset

- Vaihtoehdon VE0 vaikutukset pääosin merkityksettömiä
- Toteuttamisvaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä merkittävää eroa vain vaikutuksista ilvekseen sekä muinaisjäännöskohteeseen Peilisuo
- Merkittävimmät kielteiset vaikutukset puroihin
- Myönteisiä vaikutuksia ilmastoon sekä elinkeinoihin ja palveluihin
- Lieventämistoimenpiteillä mahdollisuus vähentää vaikutuksia puroihin, suteen, ilvekseen, välskeeseen reseptoripisteessä R3

Ramboll

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Merkityksetön	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
Vaikutus	VE0				VE1		VE2		
Maa- ja kallioperä				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Pohjavedet				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Pintavedet				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Pintavedet: purot				Merkityksetön		Suuri kielteinen		Suuri kielteinen	
Kasvillisuus ja luontotyypit				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Liito-orava				Merkityksetön		Merkityksetön		Merkityksetön	
Viitasammakko				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Lepakot, metsäpeura, sauikko				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Muu eläimistö				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Suurpedot: karhu, ahma				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Suurpedot: susi				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Suurpedot: ilves				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Pesimälinnusto: muut				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Pesimälinnusto: metsäkanalinnut				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Muuttolinnusto				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Luonnonsuojelualueet				Merkityksetön		Merkityksetön		Merkityksetön	
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Maisema ja kulttuuriympäristö: Kaukomaisema (15–30 km)				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Maisema ja kulttuuriympäristö: Välitön lähimaisema (0–7 km) ja lähimaisema (7–15 km)				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Muinaisjäännökset: muut				Vähäinen myönteinen		Merkityksetön		Merkityksetön	
Muinaisjäännökset: Peilisuo				Vähäinen myönteinen		Kohtalainen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Muinaisjäännökset: Penninkoski, Härkösuu 2, Karila				Vähäinen myönteinen		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Luonnonvarojen hyödyntäminen				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Liikenne				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Ilmanlaatu				Merkityksetön		Merkityksetön		Merkityksetön	
Ilmasto				Vähäinen kielteinen		Kohtalainen myönteinen		Kohtalainen myönteinen	
Melu				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Välke				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Välke: reseptoripiste R3				Merkityksetön		Kohtalainen kielteinen		Kohtalainen kielteinen	
Elinolot ja viihtyvyys, virkistys ja metsästys				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Terveys				Merkityksetön		Vähäinen kielteinen		Vähäinen kielteinen	
Elinkeinot ja palvelut				Merkityksetön		Vähäinen myönteinen		Vähäinen myönteinen	

Sähkön siirron vaikutusten arvioinnin päätulokset

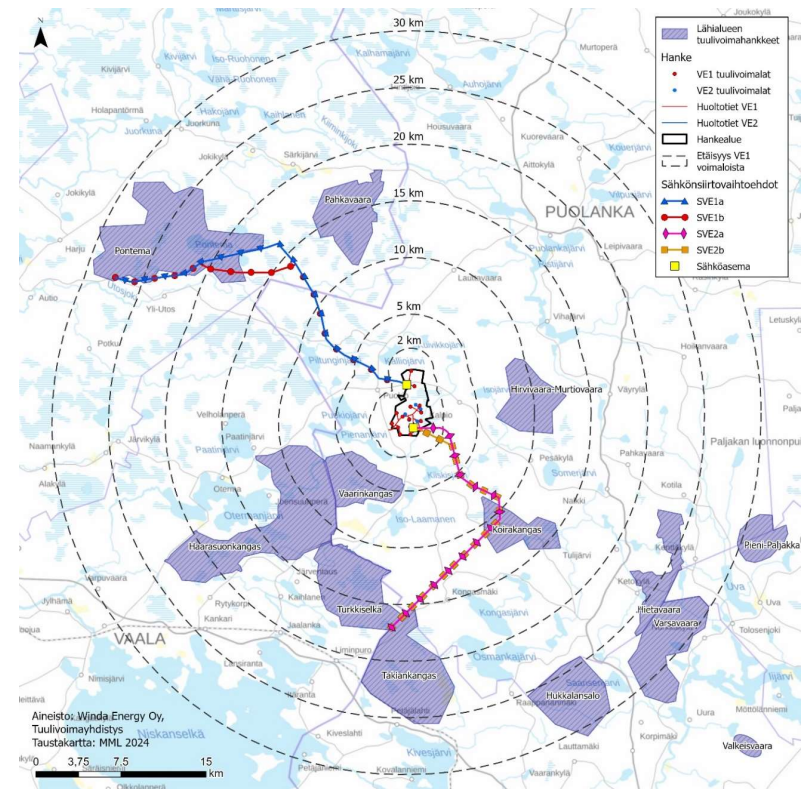
- Erittäin suuria kielteisiä vaikutuksia muinaisjäännöksiin vaihtoehdoissa SVE1ab ja SVE2b
- Suuria kielteisiä vaikutuksia kasvillisuus- ja luontotyyppisiin ja tiettyihin muinaisjäännöksiin kaikissa sähkön siirron vaihtoehdoissa sekä pintavesiin vaihtoehdoissa SVE2a ja SVE2b.
  - Lieventämistoimenpiteillä voidaan vaikutusten merkittävyyttä lieventää suureksi kielteiseksi tiettyjen muinaisjäännösten sekä vähäiseksi kielteiseksi pintavesien osalta
- Vaihtoehdoissa eroja vaikutuksista pintavesiin, metsäpeuraan, kanadanmajavaan, ahmaan, luonnonsuojelualueisiin, tiettyihin muinaisjäännöksiin ja terveyteen

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Merkityksetön	Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
Vaikutus	SVE1a	SVE1b	SVE2a	SVE2b					
Maa- ja kallioperä	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Pohjavedet	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Pintavedet	Kohtalainen kielteinen	Kohtalainen kielteinen	Suuri kielteinen	Suuri kielteinen					
Kasvillisuus ja luontotyytit	Suuri kielteinen	Suuri kielteinen	Suuri kielteinen	Suuri kielteinen					
Liito-orava, lepakot	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Saukko, viitasammakko	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Metsäpeura	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Kohtalainen kielteinen	Kohtalainen kielteinen					
Muu eläimistö	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Kanadanmajava	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Merkityksetön	Merkityksetön					
Suurpedot: karhu	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Suurpedot: ahma	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Merkityksetön	Merkityksetön					
Suurpedot: susi	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Suurpedot: ilves	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Pesimälinnusto	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Muuttolinnusto	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Luonnonsuojelualueet	Kohtalainen kielteinen	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Maisema ja kulttuuriympäristö	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Muinaisjäännökset: muut kohdetta	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Erittäin suuri kielteinen	Saukko-oja (tervahauta)	Saukko-oja (tervahauta)		Isokangas (tervahauta)					
Suuri kielteinen	Uunivaara koillinen (kuoppa)	Uunivaara koillinen (kuoppa)	Järvenpääsuo 1 (tervahauta) Järvenpääsuo 2 (pyyntikuoppa)	Järvenpääsuo 1 (tervahauta) Järvenpääsuo 2 (pyyntikuoppa)					
Vähäinen kielteinen	Jylheikonmetsä itä (tervahauta) Hoikkamaa (tervahauta) Ylilamminkankaan laki (rakkakuoppa) Ylilamminkangas itäpää (keittokuoppa) Ylilamminkangas länsi (pyyntikuoppa) Rauhala (tervahauta) Ypykkä (tervahauta)	Jylheikonmetsä itä (tervahauta) Hoikkamaa (tervahauta) Ylilamminkankaan laki (rakkakuoppa) Ylilamminkangas itäpää (keittokuoppa) Ylilamminkangas länsi (pyyntikuoppa) Rauhala (tervahauta) Ypykkä (tervahauta)	Jatkonkangas (tervahauta) Kalettomankangas (tervahauta) Iso Koirakangas 2 (tervahauta) Jäkaläharju 1 (tervahauta) Kiiskisenlehto 5 (tervahauta) Lumimäki pohjoinen (rajamerkki)	Jatkonkangas (tervahauta) Kalettomankangas (tervahauta) Iso Koirakangas 2 (tervahauta) Jäkaläharju 1 (tervahauta) Kiiskisenlehto 5 (tervahauta) Lumimäki pohjoinen (rajamerkki)					
Luonnonvarojen hyödyntäminen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Liikenne	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Ilmanlaatu	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön	Merkityksetön					
Ilmasto	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Melu	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Elinot ja viihtyvyys, virkistyskäyttö ja metsästys	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Terveys	Merkityksetön	Merkityksetön	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					
Elinkeinot ja palvelut	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen	Vähäinen kielteinen					

Arvioinnin päätulokset

Yhteisvaikutukset

- **Pintavesi**: korkeintaan **vähäinen kielteinen**, hankkeita ei sijoitu samoille valuma-alueille
- **Eläimistö**:
  - Metsäpeura: **vähäinen kielteinen** rakentamisenaikaisesta häiriöstä ja toiminnan aikaisesta pirstoutumisesta johtuen
  - Suurpedot: **kohtalainen kielteinen**, vaikutus rakentamisvaiheessa sekä ensimmäisinä vuosina, jonka jälkeen **vähäinen kielteinen**
  - Muu eläimistö: **vähäinen kielteinen**, sillä hankkeet sijoittuvat pääasiassa jo ihmisten muokkaamille alueille (metsätalous)
- **Linnusto**:
  - Petolinnut: **suuri kielteinen**, vaikutuksia voidaan lieventää jättämällä osa hankkeista toteuttamatta
  - Pesimälinnut: **kohtalainen kielteinen**, esim. metsäkanalintujen seudulliseen kantaan kohdistuva vaikutus
  - Muuttolinnut: **vähäinen kielteinen**, alue ei tärkeällä muuttoreitillä

Yhteishavainnekuva Kuvauspaikka 12 Kalliojärvi

Ukonkangas

Koirankangas ja Hirviääre-Murtiovaara

Vaarinkangas

Haarasuonkangas

Turkkiselkä

Yhteishavainnekuva Kuvauspaikka 20 Paatinjärvi

Koirankangas ja Hirviääre-Murtiovaara

Ukonkangas

Vaarinkangas

Haarasuonkangas

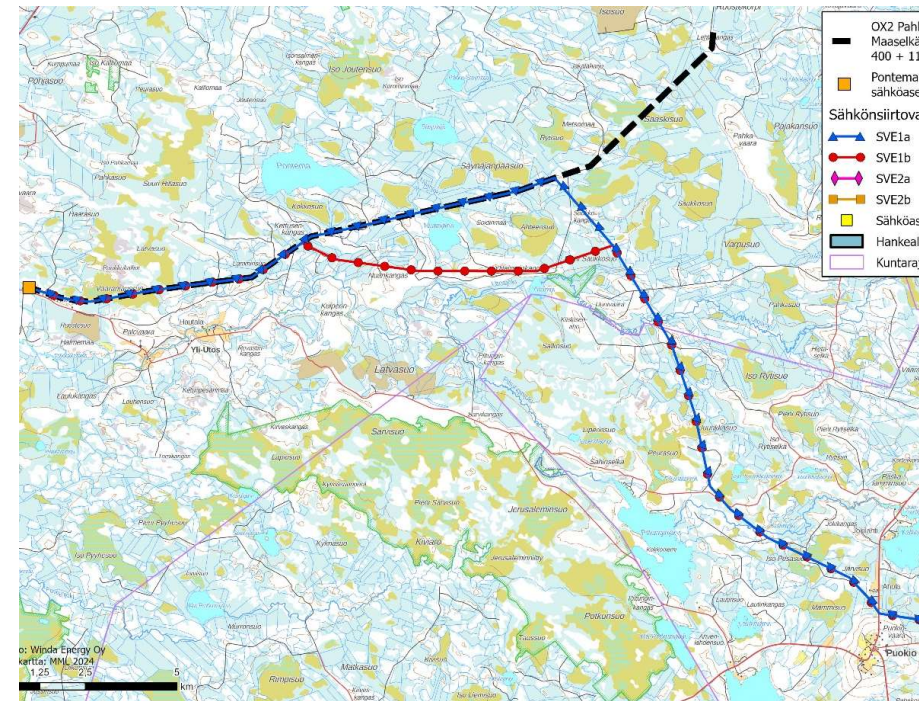
Turkkiselkä

Arvioinnin päätulokset

Sähkönsiirron yhteisvaikutukset

- **Eläimistö ja kasvillisuus:**
  - Kasvillisuus: **suuri kielteinen** puiden poiston takia
  - Liito-orava: **kohtalainen kielteinen** johtoaukea voi aiheuttaa liikkumisesteen ja heikentää ekologisia yhteyksiä
  - Lepakot: **kohtalainen kielteinen** johtoaukea voi aiheuttaa liikkumisesteen
  - Metsäpeura: **vähäinen kielteinen**, pirstoo ja pienentää metsäpeuralle soveltuvia alueita, vaikka reitit eivät sijoitu tärkeille lisääntymisalueille tai vaellusreiteille
- **Linnusto:** **vähäinen kielteinen**, lisää pelkästään yhden hankkeen vaikutuksia
- **Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö:** **vähäinen kielteinen**, metsätalouden rajoittuminen
- **Maisema ja kulttuuriympäristö:** SVE1ab **kohtalainen kielteinen**, paikallisesti suurempi kielteinen vaikutus maisemaan
- **Arkeologinen kulttuuriperintö:** SVE1ab vaikutuksia muutamiin kohteisiin **vähäinen-suuri kielteinen**, vaikutukset kohdistuvat useampaan kohteeseen
- **Elinolot, viihtyvyys ja virkistyskäyttö:** **vähäinen kielteinen**, pirstoutuminen voi häiritä luontokokemusta
- **Elinkeino ja palvelut:** SVE1ab **vähäinen kielteinen**, vähentää metsätalouden käytössä olevaa pinta-alaa

Tarvittavat suunnitelmat ja luvat

- (Ympäristölupa)
- (Vesilupa)
- Rakennuslupa
- Sähkömarkkinalain mukainen rakentamislupa
- Muut rakentamista koskevat luvat
  - Huoltoteiden rakentaminen
  - Lupa kaapeleiden ja johtojen sijoittamiseen yleiselle tiealueelle
  - Mahdollisesti muinaismuistolain mukainen poikkeamislupa
  - Mahdollisesti luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa
  - Mahdollisesti vesilain mukainen lupa
  - Erikoiskuljetuslupa tuulivoimalakuljetuksille
- Lentoestelupa
- Sopimuksen maanomistajien kanssa
- Mahdollisesti maa-aineslupa
- Mahdolliset poikkeusluvut esim. viitasammakko tai valkolehdokki

Mikä puhututtaa?

- Kainuun kauniiden vaaramaisemien säilyminen?
- Luontomatkailun edellytykset tulevaisuudessa?
- Viheryhteyksien säilyminen?
- Tiedottamisen haasteet: Hankkeissa tiedottaminen ja kaupunkien/kuntien tiedottaminen ei tavoita kaikkia
- Kaivataan suunnitelmallisuutta ja aktiivisuutta kaupungeilta/kunnilta
- ➔Huoli voiko useampi sata voimalaa toteutua?
- ➔Haasteet yhteisvaikutustenarvioinnissa: yliarvio?!
- Vähän tutkimustietoa vasta olemassa todellisista vaikutuksista
- Dokumentit valtavia lukupaketteja esim. 500 s. YVA-selostus + 29 liitteitä! Luettavuus versus riittävyys?

KIITOS

Susanna Hirvonen
FM evoluutiogenetiikka
Senior Environmental Consultant
susanna.hirvonen@ramboll.fi
044 709 3257

